

nister anførte for Nødvendigheden heraf, forekomme mig at være saa indlysende, at jeg ikke tror, at dette Ting paa nogen Maade vil fravige Forlangendet herom. Saa har man i det andet Ting ikke villet lade Sogneraadene faa det mindste med denne Sag at gøre, hvad dette Ting ansaa for naturligt, for saa vidt som et Sogneraad, der ikke skønnede, at der var Anledning til at oprette flere af den Slags Ejendomme i Sognet, ikke burde være ulejliget med at skaffe saadanne Ejendomme til Veje. Alle Landbokommissionens Indstillinger og Overvejelser hvile jo netop paa Udtalelser af Sogneraadene, og det forekommer mig at være ret naturligt, at Sogneraadene ikke beyrædedes med denne Sag, hvor de fandt, at der ikke er Anledning til at forøge Antallet af den Slags Ejendomme i Sognet. Endelig har jo det andet Ting føjet ny Betingelser til, og det af ret betænkelig Natur, idet man nu endogsaa vil sætte Statskassens i Forvejen tvivlsomme Sikkerhed tilbage for en mulig Arvefæsteafgift, der bliver paa Ejendommen, og navnlig har man slettet den Bestemmelse, som dog forekommer mig at være ret naturlig, at en Ejendom, som ved Statens Hjælp er kommen i en Mands Eje, fremdeles skal vedblive at være Husmandsbrug. Ganske vist siges der, at det ikke er Meningen, at de skulle kunne bygge Fabrikker og lave Villaaer derpaa, men det forekommer mig dog underligt, at denne Bestemmelse slettes, al den Stund der ikke er Anledning, forekommer det mig, til at forøge de Stridspunkter mellem Tingene, som der hidtil har været.

Den ærede Ordfører i det andet Ting udtalte i Aar ved Sagens Behandling noget, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse vil tillade mig at oplæse. Det findes i Folketingstidenden Sp. 1392—94, det er ganske kort, jeg skal ikke opholde Tinget længe dermed. Den ærede Ordfører i Folketinget sagde: „Ved at vedtage Forslaget saaledes, som vi herved tillade os at anbefale det, vil Folketinget efter vor Opfattelse atter vise sin Imødekommen og alvorlige Vilje til at faa denne Sag gennemført. Skulde dette mod Forventning ikke lykkes, ser jeg ikke rettere, end at Folketinget fremdeles maa søge — maaske ad andre Veje — at føre denne Sag frem, thi det vil efter min Overbevisning være uforsvarligt at lade dette Spørgsmaal falde“. Videre sagde den ærede Ordfører i det andet Ting: „Folketingets gode Vilje til at gennemføre Sagen, mener jeg, er faldt ud konstateret ved Folketingets tidligere Stil-

ling, og jeg haaber, at Tinget fremdeles vil bevare denne Stilling“, og endelig slutter den ærede Ordfører saaledes: „Jeg føler mig overbevist om, at der ogsaa i det andet Ting er en god Vilje til Stede til at gøre noget for vore Landarbejdere. Men man kan jo tale om en Sag saa længe — og vi have talt ikke saa kort om dette Spørgsmaal — at det til sidst er naturligt, naar det ikke bliver til mere, at der rejses en Tvivl om den gode Hensigt i de Samfundsklasser, som Loven skulde komme til gode. Naar der ikke kommer et Resultat, opstaar der Mistillid om vor gode Vilje, og det er det, vi skulle søge at afværge.“ Det forekommer mig i alt Fald at være en eufemistisk Maade at udtrykke sig paa, naar den ærede Ordfører i Folketinget mener, at man har vist sin gode Vilje i denne Sag ved dette Forslag, der paa alle Punkter gaar imod Anskuelseerne i dette Ting, og til hvilket man føjer yderligere ny Betingelser, om hvilke det dog maa være Folketinget tvivlsomt, hvorvidt dette Ting vil gaa ind derpaa. Der er jo andetsteds ogsaa blevet sagt, at det er Landstingets Skyld, at denne Lov ikke kom i Stand i forrige Samling. Ja, det er for saa vidt rigtigt, at det er Landstingets Skyld, at Loven ikke kom i Stand, fordi vi ikke kunde gaa ind paa de af Folketinget stillede Betingelser, men man kunde jo vende det om med samme Ret og sige, det er Folketingets Skyld, at Loven ikke kom i Stand, fordi det ikke gik ind paa de Vilkaar, som dette Ting fastholdt, og med Hensyn til hvilke vi i Fællesudvalget viste en overordentlig stor Tilbøjelighed til at komme det andet Ting i Møde. Jeg mener nu imidlertid ikke, det er formaalstjenligt at forhandle paa den Maade med hinanden, direkte eller indirekte at fremkomme med Sigtelser om hverandres gode Vilje i det ene eller det andet Ting. Jeg skal ikke gøre det, jeg vil sige: „Mohren har gjort sin Tjeneste, nu kan Mohren gaa“, men lad os tage fat paa Sagen, saaledes som den foreligger, og se at bringe det mest mulige ud deraf. Jeg gentager, hvad jeg saa ofte har gjort mig til Tolk for, at man i dette Tings Flertal og i dette Ting i det hele taget har en lige saa god Vilje til at gøre noget for Landarbejderne som andetsteds, men at vi kun ville gøre det, naar vi kunne gøre det paa en Maade, der ikke fører os ud i et Uføre og paa-byrder Statskassen uberegnelige Byrder, og man kan gøre det paa en Maade, hvor det virkelig kommer de værdige Landarbejdere til gode. Jeg opfordrer det høje Ting